

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu H. K.,
przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego,
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 listopada 2023 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 23 października 2023 r. (23 października - data stempla pocztowego) H. K. (dalej: „Skarżący”) wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności referendum przeprowadzonego 15 października 2023 r.

W uzasadnieniu protestu Skarżący stwierdził, że wnosi o unieważnienie referendum z dnia 15 października 2023 r. z uwagi na dopuszczenie się przestępstwa, mającego „zmasowany charakter na terytorium całego kraju”. Skarżący w uzasadnieniu protestu wyjaśniała, że jest wyborcą uprawnionym do udziału w wyborach powszechnych oraz w referendach. Posiada wiedzę bezpośrednią oraz z serwisów społecznościowych, że w lokalach Okręgowych Komisji Wyborczych nie wydawano kart referendalnych oraz pytano o liczbę

wydawanych kart. Ponadto, głosy oddawano po godzinie 21, zaś po zamknięciu lokali wyborczych obywatele zostali do nich dowożeni. Takie okoliczności w ocenie Skarżącej miały wpływ na ważność referendum, stąd jej protest należy uznać za zasadny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasady wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego określa ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm., dalej: „u.r.o.”). Zgodnie z art. 33 ust. 1 tej ustawy, przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów u.r.o. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Wszelkie inne zarzuty stanowią wyjście poza przewidziany ustawą przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r., III SW 30/07, niepublikowane). Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1, protest przeciwko ważności referendum wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do art. 34 ust. 2 u.r.o., do warunków i trybu wnoszenia protestu przeciwko ważności referendum stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242. § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 125 i nast. k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie zarzuty przedstawione przez Skarżącego nie mieszczą się w przedmiocie protestu określonym w art. 33 ust. 1 u.r.o. Skarżący nie sformułował bowiem zarzutów w sposób określony w powołanym wyżej art. 33 ust. 1 u.r.o. w zw. z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb.

Skarżący wskazuje w uzasadnieniu ogólne sformułowanie, że posiada ona wiedzę bezpośrednią oraz z serwisów społecznościowych, że w lokalach wyborczych nie wydawano kart referendalnych oraz pytano o liczbę wydawanych kart. Ponadto, głosy oddawano po godzinie 21, zaś po zamknięciu lokali wyborczych obywatele zostali do nich dowożeni. Takie okoliczności w ocenie Skarżącego miały wpływ na ważność referendum, stąd jej protest należy uznać za zasadny. Skarżący wskazuje więc ogólne sformułowania, które w jej ocenie miały miejsce, nie przedstawiając żadnych dowodów, które stanowiłyby potwierdzenie zaistniałych okoliczności. W proteście brak jest też wskazania, jakie konkretnie przestępstwo zostało popełnione i czy miało ono bezpośredni wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników referendum. Skarżący nie spełnił tym samym ustawowego wymogu polegającego na konieczności wykazania, że zarzucane naruszenia rzeczywiście miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników referendum. Ponownie należy podkreślić, że Skarżący nie przedstawił żadnych dowodów, które stanowiłyby potwierdzenie zaistniałych okoliczności. W proteście brak jest dodatkowo konkretnego wskazania, jakie przestępstwo zostało popełnione i czy miało ono bezpośredni wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników referendum. Skarżący nie spełnił tym samym ustawowego wymogu polegającego na konieczności wykazania, że zarzucane naruszenia rzeczywiście miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników referendum. Zważyć zatem należy, że nieprawidłowości takie, o ile rzeczywiście miały miejsce nie zostały wykazane. Skarżący nie przedstawił żadnych dowodów na ich potwierdzenie, uchybiając tym samym obowiązkowi wynikającemu z art. 33 ust. 1 u.r.o. w zw. z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb.

Z powyższych względów, na podstawie art. 34 ust. 2 u.r.o. w zw. z art. 243 § 1 k.wyb. postanowiono o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu.

[SOP]

[ms]

